

методологија филолошких дисциплина

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 6

Услов:

Циљ предмета

Усвајање знања о методама и техникама филолошких и лингвистичких истраживања.

Исход предмета

Оспособљеност студената за израду дипломског рада и истраживачког рада.

Садржај предмета

Теоријска настава: Општи принципи методологије наука. Методологија и технике филолошких истраживања. Теоријска истраживања. Корпусна истраживања. Теренска истраживања. Експериментална истраживања. Дефинисање предмета истраживања, избор методе. Принципи формирања корпуса. Методе провере података. Прикупљање и коришћење литературе. Појам академског писања. Структура текста (апстракт, кључне речи, увод, анализа података, закључак; поглавље, потпоглавље, параграф). Аргументација у научном дискурсу. Стил научног рада (идентификација аутора, терминологија и др.). Коришћење извора: технике парафразирања и сумирања, плагијат, цитат, однос између преузетог материјала и ауторског коментара.

Практична настава: Упознавање са примењеним техникама и методологијама лингвистичких истраживања.

Литература

Ли Куба (2004). Методологија израде научног текста: како се пише у друштвеним наукама. Подгорица: ЛИД – Бања Лука: Романов (одабрана поглавља).

Предраг Пипер (2000). Методологија лингвистичких истраживања. Београд.

Момчило Сакан (2005). Израда стручних и научних радова. Нови Сад: Прометеј.

РУСИНСКИ ГЛАГОЛ

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 6

Услов:

Циљ предмета

Продубљивање стечених знања о глаголском систему русинског језика из курсева који су русински глагол више или мање обрађивали у току основних академских студија.

Исход предмета

Сагледано функционисање русинског глаголског система са различитих аспеката (морфосинтаксичног, функционалног и др.).

Садржај предмета

Теоријска настава:

Глаголске конструкције русинског језика и њихово функционисање у преношењу граматичке категорије.

Поређење са функционисањем глаголских конструкција других словенских језика.

Практична настава:

Анализа функционисања глаголских конструкција на текстовима русинских књижевника.

Превођење са и на стране језике.

Литература

Рамач Ю., *Граматика руског језика за I, II, III и IV класу гимназиј*. Београд: Завод за уџбенике, 2002.

Фејса М., *Време и вид у русинском и енглеском језику*, Нови Сад: Прометеј, Филозофски факултет – Одсек за русинистику, 2005.

ДЕЛО ХАВРИЈИЛА КОСТЕЉНИКА – ПОЕТИКА И ИНТЕРПРЕТАЦИЈА

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 6

Услов:

Циљ предмета: Упознавање књижевног и филозофског дела утемељивача русинске писмености и књижевности у Бачкој.

Исход предмета:

Садржај предмета:

Теоријска настава: Опис и интерпретација Костељниковог књижевног и филозофског дела, основи поетике и филозофског система неотомистичке верзије, са поређењима према светској књижевности и филозофској традицији.

Литература :

1. Тамаш, Ю., *Гавриїл Костељник медзи доктрину и природу*, Нови Сад, 1986
2. Избор студената из литературе Х. Костељника према интересовању за поједине студијске аспекте.

ЛЕКСИЧКА ТЕРЕНСКА ИСТРАЖИВАЊА

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 6

Услов:

Циљ предмета

Да студенти схвате значај бележења народне лексике и практичним радом допринесу очувању народног језика.

Исход предмета

Оспособљеност за бележење народне лексике и доприношење очувању народног језика.

Садржај предмета

Теоријска настава: Лексичка теренска истраживања – примери из словенске лексикографије. Досадашња лексичка и етнографско-лексичка теренска истраживања русинског језика. Лексичка и етнографско-лексичка истраживања студената русинистике. **Практични део – бележење лексике по тематским областима:** Одгој домаћих животиња: говеда, овце, свиње, коњи. Одгој живине. Одгој житарица, кукуруза, крмног биља и др.; сви пољопривредни радови. Пољопривредна оруђа и справе. Пчеларска терминологија. Кухињски инвентар. Занатска терминологија: кројачка, обућарска, крзнарска, опанчарска, штрикерска. Занатска терминологија: ковачка, браварска, лимарска. Занатска терминологија: столарска, токарска. Занатска терминологија: зидарска, тесарска, молерска. Занатска терминологија: ужарска, ременарска.

Литература 1. Гнатюк В., *Етнографични материяли з Угорскей Руси*. Нови Сад, 1988, 234–281. 2. *Дипломски радови студената русинистике* (из лексикологије и фолклористике). 3. Олеяр Яким, *О присловкох*. Шветлосц, 6/1984, 732–739, Шветлосц, 3/1985, 382–388, Нови Сад. 4. Олеяр Яким, *О наших шматох*. Шветлосц, ч. 2, 1986, 232–249. 5. Олеяр Янко, *Живот и обичаї наших старих*. Пионирска заградка, 1968–1969. 6. Сегеди Микола, *Як ше дакеди...* Пионирска заградка, 1974–1975: ч. 1, б. 15; ч. 2, б. 15; ч. 3, б. 15; ч. 4, б. 15; ч. 5, б. 15; ч. 6, б. 15; ч. 7, б. 15; ч. 8, б. 15. 7. Тимко Оксана, *Ботанична і зоологічна номенклатура бачванських руснаків*. Ужгородський державний університет, Ужгород, 1998.

РЕГИОНАЛНЕ РУСИНСКЕ КЊИЖЕВНЕ ТРАДИЦИЈЕ

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 6

Услов:

Циљ предмета: Поређење малих књижевних традиција и смисао њиховог постојања.

Исход предмета: Схваћене мале књижевне традиције и смисао њиховог постојања.

Садржај предмета:

Теоријска настава: Пореде се русинске књижевне традиције, пет верзија, са књижевним традицијама Лужичких Срба, Кашуба, Чуваша, Индијанаца, малобројних афричких и азијских народа и изводе теоријски релевантни закључци и о теоријским основама историје књижевности и културе колико великих толико и малих народа и етничких заједница.

Литература:

1. Тамаш, Ј., *Мале књижевне и културне традиције и њихов значај за опис и разумевање природе књижевности и проучавања књижевности и културе*

РУСИНСКИ ЈЕЗИК У ВОЈВОЂАНСКОМ ОКРУЖЕЊУ

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 6

Услов:

Циљ предмета

Сагледати аспекте промена и развоја русинског народног и књижевног језика у новом, војвођанском језичком окружењу.

Исход предмета

Оспособљеност за праћење развоја русинског књижевног језика и његово усмеравање.

Садржај предмета

Теоријска настава: Русински језик и језици карпатског ареала. Промене у русинском народном језику после досељења у Бачку. Русински у контакту са мађарским и немачким језиком. Русински у контакту са српским језиком. Промене у русинском разговорном језику и њихов одраз на књижевни језик. Утицај српског/хрватског књижевног језика на русински књижевни језик. Улога украјинизама у овом утицају.

Интерференција русинског народног језика при изражавању Русина на српском одн. хрватском језику. Интерференција русинског народног језика у русинском књижевном језику код русинских аутора. **Практична настава:** Састављање лексикона свих промена у русинском разговорном и књижевном језику.

Литература

1. Дуличенко А. Д., *Jugoslavo-Ruthenica (Роботи з рускей филологиї)*. "Руске слово", Нови Сад, 1995. 2. Дуличенко А. Д., *Jugoslavo-Ruthenica 2 (Роботи з рускей филологиї и историї)* (књига у рукопису). 3. Кочиш М. М., *Лингвистични роботи*. "Руске слово", Нови Сад, 1978. 4. Рамач Ю., *Граматика руского языка за I, II, III IV класу гимназиї*. Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 2006. 5. *Руснаци – Русини 1745–1995*. Нови Сад, 1996, 54–74.

Русинско питање у Средњој Европи у 20. веку

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 6

Услов:

Циљ предмета: да студенти упознају сложене друштвено-политичке прилике у којима су се налазиле заједнице Русина/Украјинаца у појединим државама Средње Европе у 20. веку и решавање њиховог националног питања.

Исход предмета: да студенти схвате улогу појединих држава, утицај међународних фактора у решавању/нерешавању националног питања Русина/Украјинаца у Средњој Европи и последице које су утицале на промене идентитета ове националне заједнице.

Садржај предмета:

Теоријска настава: Русини у Хабзбуршкој монархији у револуцији 1848. године. Русини у Угарској крајем 19. и на почетку XX века. Русини/Украјинци у Галицији крајем 19. века – културно-национални препород. Мировна конференција у Паризу 1918/1919. године и решавање русинског питања у Средњој Европи. Русинско питање у Чехословачкој и Пољској у периоду између два светска рата. Осноси Русина у Југославији са Русинима/Украјинцима у Пољској и Чехословачкој у периоду између два светска рата. Карпатска Украјина 1939. године. Акција «Висла» у Пољској 1947. године. Русини у Чехословачкој 1945 – 1990. Укидање Грkokатоличке цркве у Украјини 1946. године. Оживљавање русинског питања у Средњој Европи у последњој деценији 20. века.

Литература :

1. Ванат, І., Нариси новітньої історії українців Східної Словаччини (1918–1948), т. І–ІІ, Пряшів, 1986–1990.
2. Місило, Є., Акція „Вісла” Документи, Львів – Нью Йорк, 1997.
3. Магочй, П. Р., формування національної свідомості: Підкарпатська Русь (1848–1948), Ужгород, 1994.
4. Ramač, J., Istina o genocidu na zapadnoukrajinskim zemljama, Львів – Дрогобич, 2002.